

Szakkörök a Fehérliliom Népfőiskola szervezésében

Vannak olyan élmények, melyek sokkal erősebben hatnak ránk, ha megosztjuk őket másokkal, mert erősítik az érzést, hogy egy közösséghez tartozunk. A művészetek, különböző kézműves foglalkozások pozitív hatással vannak a jóllétünkre, a szakkörök indítása pedig lehetőséget adott arra, hogy hagyományaink ápolásán és tudásunk, készségeink gyarapításán túl erősítsük a kollektív összetartozás élményét a településen.

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége közös együttműködésének köszönhetően településünkön először 2021 októberében szerveztünk szakköröket. A projekt tervezésekor és megvalósításakor egyaránt fontos szempont volt, hogy minden olyan foglalkozás elindulhasson, amelyből valódi tudást és tapasztalatot szerezhettek a résztvevők, és témáját tekintve is széles körben érdeklődést váltson ki.

Nagy segítséget nyújtott a szervezésben „A szakkör-szervezés általános módszertani alapvetései” című kiadványsorozat, ami olyan tematikusan sorba állított ötleteket, praktikákat foglal össze, melyeket hétköznapjainkban rendszeresen alkalmazhatunk. Ebből kifolyólag munkánk során nemcsak a szakkörök szervezése folyt, hanem a szervezetnél dolgozó közművelődési

A csipkeverés online oktatója, Tóthné Kiss Szilvia mentorált a szakkörön

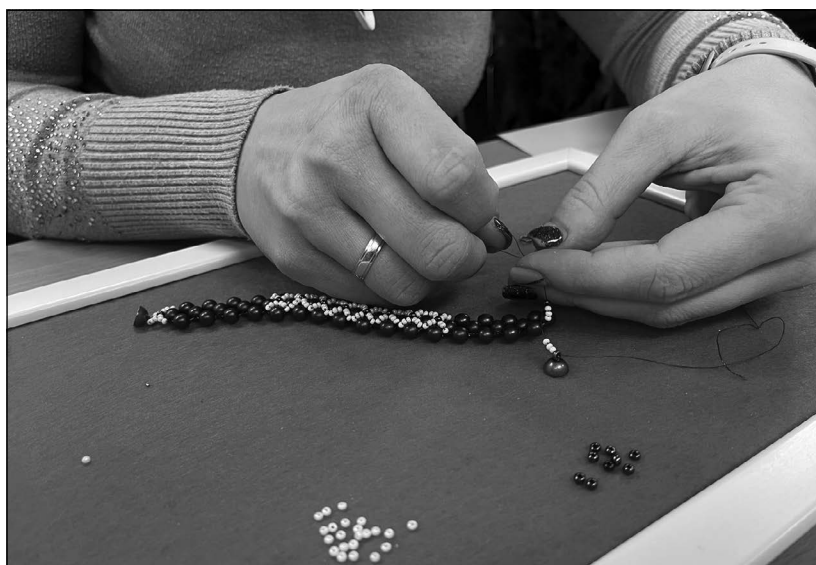
A mentorálás nem csak elméleti volt

munkatársak tudatos törekvése is a szakkörszervezés módszertanának elsajátítására és a gyakorlatba való átültetésére. A frissen szerzett elméleti tudás mély gyökereket tudott eresztetni, hiszen olyan szerencsében volt részünk, hogy a módszereket, amint megtanultuk, szinte azonnal alkalmazni tudtuk az egyre gyarapodó szakköri jelentkezők számából adódó feladatok során.

2021 ősze egy intenzív tanulási folyamat volt, ugyanis már az előkészítő munkálatok során átgondoltan kellett meghatározni, hogy kik azok, akik szervezik a foglalkozásokat, és kik valósítják meg tény-

A tapasztaltabbak segítették a kezdő mézeskalácsosokat

Gyöngyfűzés közben

Hímző szakkör a településen

legesen azokat; tehát fontos volt, hogy ne lépjük át a határvonalat: megmaradjunk szakkörszervezőnek és ne vegyük át a szakkörvezetői szerepet. Így alapvető feladattá vált megtalálni az egyensúlyt, hogy tudatos, figyelmes szervezőként együtt lélegezzünk a szakkörökkel, érezzük a dinamikájukat, észrevegyük, mikor van szükség a csoport tagjainak támogatásra, és ekkor felkaroljuk, segítsük őket, de a foglalkozások levezénylését hagyjuk meg a szakkör vezetőjének. Mindemellett nagyon fontos, hogy a szakkörszervező a háttér biztosításán túl kísérje a csoportot és segítse hozzá, hogy közösséggé váljon – ez egy olyan folyamat, amelyet csak a gyakorlatban lehet elsajátítani és megtanulni.

Tapasztalatunk szerint nincs két egyforma csoport. Bár a jelentkezők általában javarészt olyan egyének, akik szívesen foglalkoznak kézművességgel és a településünk aktív közösségi személyei, vannak, akik másképp tanulnak, másra figyelnek, mást és másképp tudnak megjegyezni – ez megmutatkozik a szakkörökön résztvevők összetételében is: a különböző technikák különböző személyiségű és korosztályú embereket vonzanak.

A Népművészeti Egyesületek Szövetségének elnöke, Pál Miklósné nyitotta meg a zárókiállítást

A programok időtartamát tekintve is egyénileg változatos igényekkel találkoztunk: volt, akinek elegendő volt a rövidebb ott tartózkodás egy intenzívebb szakaszban, és volt, aki hosszabb időt szeretett volna a közösséggel tölteni. A húsz egymást követő alkalmon való részvétel folyamatosságát figyelembe véve – néhány kivétellel – nem igazán volt jellemző, hogy a tagok megszakították volna a jelenlétet, ami egy nagyon pozitív eredmény a felgyorsult hétköznapokban. Egyik közösségi tagunkkal beszélgetve erről ő azt mondta, hogy pont ebben a rohanó világban szükségesszerű, hogy legyen egy alkalom, egy indok, egy tevékenység, ami miatt leülünk, beszélgetünk, alkotunk, kikapcsolódunk, hozzájutunk az „énidőhöz” – ezért tökéletes ez a szakkör is. Mert ez az ő ideje, és ezt ez az alkalom adja meg neki.

A mézeskalács készítése komoly hagyományokkal rendelkezik, s a foglalkozások alatt mi is rádöbbentünk, hogy ez több, mint egy sütemény. Miközben a videók segítségével köszönhetően az alapoktól kezdve szépen haladtunk az egymást követő részekben, a csoporttagok kreatívan alkalmazták a különböző technikákat: írókáztak, alapoztak, magokkal

A város épületei mézeskalácsból a kiállításon

Csipke csodák

Vesszőfonás sarok a kiállításon

díszítettek. A kezdeti nehézségek után – mikor már kitapasztaltuk, mennyi idő után sült meg szépen a tésztánk, milyen a megfelelő álagú cukormáz, hogyan is fogjuk az írókát, hogy egységes vonalakat tudjunk varázsolni díszítés gyanánt – egymástól is sokat tanultak a tagok, hiszen előkerültek az idősebbek saját „jól bevált” receptjei az otthoni fiókokból, és korábbi

tapasztalataikat is boldogan osztották meg a többi résztvevővel, amelyeket közösen ki is próbáltak. Életkort tekintve ez a szakköri ág generációk közti kapocsként is funkcionált, mivel a találkozások alkalmával a legkisebbektől a legnagyobbakig szinte minden korosztály képviselte magát, a gyermekek is jól szórakoztak, és megfelelő felügyelet mellett boldogan

segédkeztek minden munkafolyamatnál.

A program foglalkozásaiba integrálódott az „Újra öltünk és örökítünk” nevet viselő mintaprojektnek köszönhetően indult és azóta is rendszeresen működő Nefelejcs Hímzőkör. Tagjai az évek alatt a szorgos munkájuknak köszönhetően szerzett tudásuk, és a szakkörös videóanyagok segítségével töretlen lelkesedéssel és elhivatottsággal mentorálták az újonnan bekapcsolódott tanulni és alkotni vágyókat. Hímző szakkörünk tagjainak életkori összetétele örömtelien színes, a kisiskolásoktól a napjaikat már a munka világától mentesen élő korosztályig sokan velünk tartottak. Folyamatosan szaporodnak az öltések, hétről hétre szebbnél szebb termékek és izgalmasabbnál izgalmasabb történetek születnek.

Nem hiába nevezte a csipkét a textilművesség királynőjének Mátray Magdolna, a Népművészet Mestere, Király Zsiga-díjas csipkekészítő. Bizony akadt olyan szakkör is, amely kihívások elé állított minket: a csipkeverésben megtalálható

Kiállított gyöngy alkotások

A hímzés szakkör tagjainak alkotásai

alaplécek, mint a vászonverés, egészserés, pikós fonás is fokozott felkészülést igényelt. Szakértő segítségét kérve kis idővel sikerült elsajátítani a mozdulatokat, így következhetek az alaphálók, pókok, virág- és levélminták, melyeket sok gyakorlás után a foglalkozáson résztvevők is nagy élvezettel készítették. Leküzdve a kezdeti nehézségeket, erős közösségé formálódott a csoport; szívmengető volt látni, ahogy a kitartó, dolgozó kezek egymást segítve csodás alkotásokat hoztak létre.

A vesszőfonás az egyik legősibb mesterség, ebből fakadóan szakkörének résztvevőit összekötötte a hagyomány tisztelete, a kreatív kézműveskedés iránti igény és a természetes anyagok szeretete. A késői órákba nyúló foglalkozásokon mindent az alapoktól tanultunk meg, a szakkörtagok saját tempójában lépésről lépésre haladva, a forró tea kíséretében a kitartó munkának köszönhetően gyönyörű darabok készültek. A szakkör tagjaiban, miután érezték az ázó fűzfavessző illatát, továbbra is él a vágy, hogy kosarat kössenek belőle, így a résztvevők nagy számban folytatják velünk az idei évben, hogy még jobban elmerülhessenek ezen ősi mesterség rejtjeleiben.

A nemez a legrégebbi kelmefajtánk, hiszen közel háromezer éves múltja tekint vissza – így nem csoda, hogy nagy volt az érdeklődés e különleges anyag elkészítésének folyamata iránt. Nagyszerű érzés volt látni, amint a puha gyapjúkupacokból meleg víz, szappan és mozgás hatására erős, időálló anyag vált a szakkörtagok kezei alatt. A délutánokat inkább a felnőtt korosztály töltötte együtt, s miután megismerték a hagyományos nemez mintákat, megtervezhették sajátjukat is modernebb kivitelezésben – így vált munkájuk alkotássá a foglalkozások során.

A gyöngyfűzés, a gyöngy ékszerek vonzották a településen élő hölgyek figyelmét, hiszen a szakkörön lévő regisztrációhoz kötött szabad helyek a meghirdetést követő öt napon belül beteltek. Az egyszerű mintáktól és alapmozdulatoktól eljutottunk a bonyolultabb, hosszabb ideig készülő darabokig is, melyeket tagjaink azóta is büszkén viselnek összejövetelek, rendezvények során – mondván, hogy „a gyöngy

egy ünnep, így különleges alkalmon kell tündökölni benne”.

Boldogan nyugtáztuk, hogy nem csupán kondorosi, hanem környező településeken élő lakosok is részt vettek programjainkon, és az együtt töltött alkalmak során szerves részévé váltak az itteni közösségnek – szeretettel jöttek és szeretettel fogadták őket.

A megvalósítás tapasztalatai visszaigazolják a tervek helytálló voltát, hiszen nagy örömünkre a jelentkezések magas számának köszönhetően lehetőséget tudunk biztosítani mindenkinek, aki tanulni vágyott és szabadidejét szeretne volna tudásgyarapítással, közösségben eltölteni. A szakkörtagok örömmel és várákozással tekintettek a programok elé, szívesen vettek részt a szervezett alkalmakon és mind az elkészült produktumokat, mind a megszerzett tudásukat büszkén osztották meg családjukkal, barátaikkal és a közösség tagjaival. A fél éves időszakot egy nagyszerűen sikerült kiállítással zártuk, melyen szinte minden résztvevőnk megjelent, mi pedig egy oklevéllel köszöntük meg nekik az együtt töltött, tartalmas időszakot.

2022 őszén folytatjuk a szakköri tevékenységek szervezését, mert a hagyományaink ápolása, értékeink őrzése, a közösségi élmények ereje mind az öröm forrásai, a szakköri foglalkozások folytatása pedig a személyes jelenlétnek köszönhetően erőteljes élményt nyújtanak. A résztvevőknek lehetőségük nyílt arra, hogy az alkotás örömén túl új dolgokat fedezzenek fel, új barátságok köttettek, megbízható kapcsolatok alakultak ki, s ezek a közösségformáló hatások pedig fontos szerepet töltenek be a társadalomban.

DEMCSÁKNÉ NAGY KATALIN a Fehérliliom Népfőiskola munkatársa, közművelődési szakemberként dolgozik Kondoros városában. Aktívan részt vett a Nemzeti Művelődési Intézetnek és a Népművészeti Egyesületek Szövetségének köszönhetően a településén induló szakkörök szervezésében és lebonyolításában, s a foglalkozások végéig részese volt a szakkörtagok mindennapjainak. 2022-ben is több szakkör szervezője.